

WAGNERIANA CATALANA Nº 48

TEMA 5: WAGNERISME

TÍTOL: **DELS FESTIVALS WAGNER**

AUTOR: *Ignasi Folch i Torres*

*Article publicat a la Revista Musical Catalana,
juny de 1913, núm. 114, p. 178-180.*

Tothom sap la magnificència amb què a Barcelona es festeja el Centenari de la naixença del reformador del drama líric, Richard Wagner, mercès als exemplars esforços de la benemèrita Associació Wagneriana; tothom recorda encara les apoteòsiques i *conscients* ovacions d'aquella gran gentada congregada durant els Festivals en el Palau de la Música Catalana, i més que ningú, segurament (no per pròpia vanitat sinó per ésser els fruits de la llavor llençada any darrera any), els fundadors de l'Associació Wagneriana, els precursors a Barcelona de l'art magnífic del geni alemany, al cap dels quals ha figurat sempre ardidament en Joaquim Pena, a qui tant deu per sa esforçada acció en pro del nou art – i amb ell, al mestre Domènech Español-, la cultura musical catalana.

I si ara, en el present número de la nostra Revista, dedicat a aquell a qui poc temps enrere tot Barcelona rendí homenatge, retraiem això, és per subratllar una vegada més la importància cabdal artística i patriòtica d'aquelles festes, dient que llur ressonància no ha sigut únicament local, sinó que ha transcendit enllà de la nostra terra, tenint prou virtut per escampar arreu d'Espanya i d'Europa, amb el nom de Wagner, la importància musical de la nostra ciutat, la qual, en l'homenatge rendit a l'autor de *Parcival* en la commemoració del seu natalici, ha aconseguit cridar l'atenció del món musical.

Fou primerament la premsa espanyola la que, capacitada de la magnificència dels nostres Festivals, elogia dignament l'esforç que representava llur celebració, elogis als quals seguiren després les ressenyes i comentaris, força ditiràmics, de les principals revistes i periòdics, i poc després les de les revistes musicals franceses, angleses i alemanyes, totes les quals, en llurs comentaris de la celebració del Centenari de Wagner, han tingut entusiastes i

expressius mots d'admiració per a la nostra Barcelona i per a l'Associació Wagneriana.

Barcelona, cal dir-ho, ha estat una de les capitals d'Europa on s'ha commemorat amb més solemnitat la fausta data de 22 de maig de 1813. I això no som pas nosaltres, que ho diem: els mestres Beidler, l'eminent *Kapellmeister* muniquès, i Vitale, una altra figura de les més rellevants entre els directors llatins, ho proclamaren, lamentant aquest darrer que Itàlia, els cantants de la qual tant devien a Wagner, no s'hagués esforçat un xic a celebrar la naixença del creador de la nova tendència dramàtico-musical, i proclamant aquell el goig que sentia d'ésser l'encarregat de dirigir una de les manifestacions més esplendents en llaor del seu genial sogre; fent constar, a l'ensem, la satisfacció que podia cabre a Barcelona per ésser, com ja hem dit, una de les ciutats que més solemnement havien commemorat la vinguda al món de l'autor d'*Els Mestres Cantaires*.

Una altra mostra, i ben eloqüent per cert, de la significació i importància dels Festivals Wagner és lo succeït a Munic el dia 22 de maig passat, segons la relació que ens féu un bon amic nostre, qui fou testimoni presencial del fet següent; se celebrava, en el Nationaltheater de dita capital, el Centenari de Ricard Wagner amb la representació, dirigida pel *Kapellmeister* Mirt, d'*Els mestres cantaires de Nuremberg*, i, al finalitzar l'espectacle, s'atansà al prosceni un dels organitzadors del Festival en honor del mestre, el qual, després de lloar amb ses paraules la significació de l'acte que els wagnerians muniquesos celebraven, manifestà la satisfacció que devien experimentar tots davant de la solemniat commemoració que arreu d'Europa es feia de la naixença del mestre de Bayreuth; commemoració que a Barcelona, la gran ciutat espanyola (digué), havia assolit tal magnificència, que be mereixia la qualificació d'apoteòsica, tant per sa grandiositat com per ésser un esplendent resum de l'obra del més gran músic del segle XIX; acabant sa peroració, plena de lloances per l'obra dels nostres wagnerians i de llur benemèrita associació, amb un crit de «Visca Barcelona!», contestat unànimement, crit que el nostre amic, segons frase seva, sentí amb l'ànima «esponjada d'emoció».

Veus aquí, doncs, la doble transcendència artísticopatriòtica atribuïda als nostres Festivals Wagner. I encara una altra en tingueren per a nosaltres, car demostraren principalment a Espanya i al nostre poble, massa poc confiat en el propi valer algunes vegades, un gran sentit de catalanitat, la nostra potència artística i la realització d'una obra colossal, com és la de Wagner, aportada per complet a la nostra espiritualitat. Car, excepte dos artistes, tots els demés elements directors i executants foren nostres, catalans, nascuts i creats a l'escalf de l'ideal de civilització que ens mou: l'Orfeó Català, la *veu sentimental de Catalunya*, segons la formosa frase del savi Prelat; l'orquestra, composta de lo millor del nostre professorat, honra de Barcelona; els mestres Lamote i Millet, glòria de Catalunya; el tenor Viñas, l'il·lustre artista català arreu admirat; en Raventós, que tan bella carrera porta empresa; en Giral i en Navarro, els dos notables cantants tan posseïts de la noblesa de llur missió; i, en fi, les *noies flors*, les tan modestes com notables artistes, l'esforç de les quals en la realització de llurs partícels mereix els més grans elogis; tots, tots, en una paraula, foren catalans; i catalana fou la llengua amb què es cantaren les parts vocals wagnerianes, i també, com tothom meravellat i complagut oí, la llengua en què la gran artista Pasini Vitale pronuncià els seus papers de Sieglinda, Isolda i Kundry. És també digna d'esment la solemnitat que es donà a aquestes festes wagnerianes, car dintre la

GRAN TEATRO DEL LICEO

FESTIVALES WAGNER

Representaciones Extraordinarias por el conjunto de los 'FESTSPIELE' de BAYREUTH

DEL 16 DE ABRIL AL 1.º DE MAYO

Dirección general: **WIELAND y WOLFGANG WAGNER**

PARSIFAL
Drama sacro en tres actos

TRISTAN E ISOLDA
Drama musical en tres actos

WALKYRIA
Drama lírico en tres actos
(Primera jornada del 'Anillo del Nibelungo')

PARSIFAL

PRINCIPALES PERSONAJES Y SUS INTERPRETES:

16 ABRIL - NOCHE	17 ABRIL - TARDE	18 ABRIL - NOCHE
Parzifal: Hans Hotter	Kunze: Hans Hotter	Kunze: Hans Hotter
Amfortas: Ludwig Weber	Kunze: Hans Hotter	Kunze: Hans Hotter
Amfortas: Ludwig Weber	Kunze: Hans Hotter	Kunze: Hans Hotter
Amfortas: Ludwig Weber	Kunze: Hans Hotter	Kunze: Hans Hotter
Amfortas: Ludwig Weber	Kunze: Hans Hotter	Kunze: Hans Hotter
Amfortas: Ludwig Weber	Kunze: Hans Hotter	Kunze: Hans Hotter
Amfortas: Ludwig Weber	Kunze: Hans Hotter	Kunze: Hans Hotter
Amfortas: Ludwig Weber	Kunze: Hans Hotter	Kunze: Hans Hotter

Maestro director de orquesta: **JOSEPH KEILBERTH** (Bayreuth)

Dirección y puesta en escena: **WIELAND WAGNER**

TRISTAN E ISOLDA

PRINCIPALES PERSONAJES Y SUS INTERPRETES:

22 ABRIL - NOCHE	23 ABRIL - NOCHE	24 ABRIL - TARDE
Tristán: Hans Hotter	Tristán: Hans Hotter	Tristán: Hans Hotter
Isolda: Hans Hotter	Isolda: Hans Hotter	Isolda: Hans Hotter
Isolda: Hans Hotter	Isolda: Hans Hotter	Isolda: Hans Hotter
Isolda: Hans Hotter	Isolda: Hans Hotter	Isolda: Hans Hotter
Isolda: Hans Hotter	Isolda: Hans Hotter	Isolda: Hans Hotter
Isolda: Hans Hotter	Isolda: Hans Hotter	Isolda: Hans Hotter
Isolda: Hans Hotter	Isolda: Hans Hotter	Isolda: Hans Hotter
Isolda: Hans Hotter	Isolda: Hans Hotter	Isolda: Hans Hotter

Maestro director de orquesta: **EUGEN IOCHUM** (Bayreuth)

Dirección y puesta en escena: **WIELAND WAGNER**

WALKYRIA

PRINCIPALES PERSONAJES Y SUS INTERPRETES:

27 ABRIL - NOCHE	28 ABRIL - NOCHE	1.º DE MAYO - TARDE
Waldtraute: Hans Hotter	Waldtraute: Hans Hotter	Waldtraute: Hans Hotter
Waldtraute: Hans Hotter	Waldtraute: Hans Hotter	Waldtraute: Hans Hotter
Waldtraute: Hans Hotter	Waldtraute: Hans Hotter	Waldtraute: Hans Hotter
Waldtraute: Hans Hotter	Waldtraute: Hans Hotter	Waldtraute: Hans Hotter
Waldtraute: Hans Hotter	Waldtraute: Hans Hotter	Waldtraute: Hans Hotter
Waldtraute: Hans Hotter	Waldtraute: Hans Hotter	Waldtraute: Hans Hotter
Waldtraute: Hans Hotter	Waldtraute: Hans Hotter	Waldtraute: Hans Hotter
Waldtraute: Hans Hotter	Waldtraute: Hans Hotter	Waldtraute: Hans Hotter

Maestro director de orquesta: **JOSEPH KEILBERTH** (Bayreuth)

Dirección y puesta en escena: **WIELAND WAGNER**

Orquesta y Coros de los 'Festspiele' de Bayreuth

Maestro director de coros: **WILHELM FITZ** (Bayreuth)

Dirección coreográfica: **GETRUID WAGNER** (Bayreuth)

Subdirector de orquesta: **MAXIMILIAN KOEHNIGSKY** y **WALTER BORN** (Bayreuth)

Jefe de montaje: **OTTO WISSNER** (Bayreuth)

Jefe de iluminación: **PAUL EBESHARDT** (Bayreuth)

Empresa: **PATRONATO PRO FESTIVALES WAGNER**

Cartell dels Festivals Wagner celebrats l'any 1954, que situaren Barcelona a una altura envejable, com va preveure J. Folch i Torres quaranta anys abans.

grandiositat foren sòbries i serioses, acompanyant la joia que tothom sentia de veure assolit en gran part l'ideal d'una interpretació model, i *naturalizada wagnerianament* (valgui la frase) l'obra del geni de Leipzig.

Tot això, tota aquesta catalanitat i transcendència artistico-cultural de les nostres festes wagnerianes, com hem dit al començament del present treball, ha posat Barcelona a una altura envejable, i ha fet veure als forasters assistents a elles (que no foren pocs. tant els vinguts d'Espanya com els estrangers residents a la Ciutat Comtal) la nostra vitalitat cultural i els nostres anhels de civilitat i de personalitat pròpia. No foren pas sols en pensar-ho, segurament, allò que digueren uns forasters alemanys, que incidentalment se trobaven a Barcelona, i altres bilbaïns, vinguts expressament per als Festivals, al qui escriu les presents ratlles: «És curiós observar, en el vostre país, diverses manifestacions que, com la present, acusen una gran personalitat ben característica i una notable diferenciació espiritual respecte de les demás regions espanyoles...».

Vegin ara, els nostres llegidors, una altra mostra de l'expansió a Europa dels fruits dels nostres esforços, en el contingut del següent article sobre l'obra de l'Associació Wagneriana. En ell, el notable crític anglès senyor D.C. Parker fa diverses manifestacions que hem cregut interessarien als nostres lectors, lo qual ens ha mogut a traslladar-ho al català de l'original anglès publicat per la important revista de Londres *Musical Standard*.